

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

71. ÅRGANG

---

17. OKTOBER 1959

A V I N N H O L D E T :

ALLE KAN GJØRE SITT LIV TIL NOE STORT - ØSTENS
KIRKER OG ROMA - PATER PIRE I OSLO - SKAPELSEN
OG SYNDEFALLET. II. - FRA OSLO KATOLSKE BISPEDØMME
- BLIKK PÅ TIDEN - BISKOPVIGSEL I ØST-BERLIN - STA-
VANGERMUNK SOM ESTLANDS-MISJONÆR - UTLANDET

NR

20

NESTE NUMMER UTKOMMER 31. OKTOBER 1959.

Vår kjære sønn og bror
BERNHARD OLAFSEN

døde fra oss, 45 år gammel, den 7. september og ble gravlagt på Vår Frelsers gravlund 12. sept.

Han hvile i fred! Be for hans sjel.
Familien.

VI TAKKER

alle de abonnenter som har betalt kontingenten for inneværende år.

De gjenstående — ikke svært mange — har nå fått tilsendt et ekstra postgirokort, og vi takker på forhånd for snarlig innbetaling!

ST. OLAV'S eksp., Akersv. 5, Oslo.
Postgiro nr. 159 86.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josaphs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Arendal
Lunden Kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	} Bergen
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Tromsø
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Trondheim
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Hammerfest
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Hønefoss
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	} Lillestrøm
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia kirke	} Tromsø
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Trondheim
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke, Bispegården	

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

HJERTELIG TAKK
for all deltagelse ved vår kjære
SØSTER THERESSES
bortgang.
Balbine Knudsen.
St. Josephssøstrene.

KRISTI KONGEFEST

feires av Oslo Katolske Ungdomslag
søndag 25. oktober.

- Kl. 8.30 Messe med felleskommunion i St. Olavs kirke.
» 9.30 Frokost i Foreningslokalet, Akersv. 5. (Ta med matpakke.)
» 10.15 Besøk på prestenes gravsteder.
» 11.00 Pontifikalmesse i St. Olavs kirke.
» 19.00 Kompletorium.
» 20.00 Festmøte i Akersv. 5.
Prolog.
Taler.
Musikk v. pater Thoralf Norheim.
Opplesning v. Sidsel Meyer Aasrud.
Aftensmat — utlodning.

GRAMMOFONPLATER

er ankommet fra Frankrike, Spania, Tyskland etc. Gregoriansk sang fra de kjente munkeklostre, Solesmes, Montserrat, Beuron, gresk-katolsk kirkemusikk, folke- musikk m.m.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL
Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 37 43

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE
Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag. Franciskushjelpens lege, dr. Margrethe Wehn, treffes etter avtale i telefon 56 60 78 onsdag kl. 18-19.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 18. OKTOBER (22. s. etter Pinse): Lukas, evangelist. Ep. 2. Kor. 8, 16—24. Ev. Luk. 10, 1—9. Mandag: Peter fra Alcantara, bekj. Tirsdag: Johannes Cantius, bekj. Onsdag, torsdag og fredag: Ferialdager. Lørdag: Rafael, erkeengel.

SØNDAG 25. OKTOBER (23. s. etter Pinse): Kristi Konge-fest. Ep. Kol. 1, 12—20. Ev. Joh. 18, 33—39. Mandag og tirsdag: Ferialdager. Onsdag: Simon og Juda, apostler. Torsdag og fredag: Ferialdager. Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 1. NOVEMBER (24. s. etter Pinse): Allehelgensfest. Ep. Åp. 7, 2—12. Ev. Matt. 5, 1—12.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	8.30	9.45 m. eng. pr.
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680686	8.30	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberget. 15, tlf. 442324	8.15	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 212587	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 712885	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 11949	—	10.45
St. Olavs kapell	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, IIa, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. heol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86

Alle kan gjøre sitt liv til noe stort!

Av dr. Max Rössler

Jeg forstår så godt Deres brev og skuffelsen over at Deres liv ikke kan bryte seg løs fra de trange klangløse forhold. I unge år drømte De om å få tilhøre dem som står i forgrunnen, som fører en eksistens av stort format og har en energi som får virkninger på hele verden. Men jo eldre De ble, desto klarere måtte De innse at De er én blant millioner andre, at De — som De så trykket skriver — tilhører «menneskesanden» og alltid vil tilhøre den. Og likevel forblir den i Dem lengselen etter høyde, etter storhet, etter virkning!

Men denne lengsel er ikke stolthet, ikke ærgjerrighet ikke storhetsjag — nei, som et kall brenner den fremdeles i Dem.

Dette forstår jeg godt, for den utilfredshet De føler har jeg allerede funnet hos mange hvor vingene er blitt lammet av sykdom eller vanskeligheter, hos mange for hvem veien er blitt sperret av omstendighetene eller andres uforstand, hos mange som uhell og skuffelser har tatt motet fra. Ak, hvor få de mennesker er som har muligheter for å kunne utvikle seg helt stå på sin plass og gjøre det verk de føler seg drevet til.

Må jeg nå få be Dem om å betrakte det vedlagte bilde! En bitte liten kirke mellom skyskrapere. Synes De virkelig at denne lille kirken skulle være blitt igjen der mellom stenkolossene? Har De følelsen av at den nå må strekke seg, strekke seg, strebe høyere og høyere helt til dens tårn på en eller annen måte kan jevnføres med kontorpalassene?

Hadde den vært en forretningsgård, måtte den naturligvis ha kunnet konkurrere med de andre. Men den er noe annet. Den er ikke en kube full av sjefer, sekretærer, heiser, skrivemaskiner og telefoner. Nei, den er Guds bolig. Og se engang, fra denne lille bygning som inneholder livets brød, nådens kilder, verdens lys, utgår nådefylte krefter som først skaper et klima som sjelene kan ånde i blant skyskraperens stenberg.

Og nettopp det er Deres og min store sjanse! Stenene i den lille kirken er stener i likhet med skyskra-

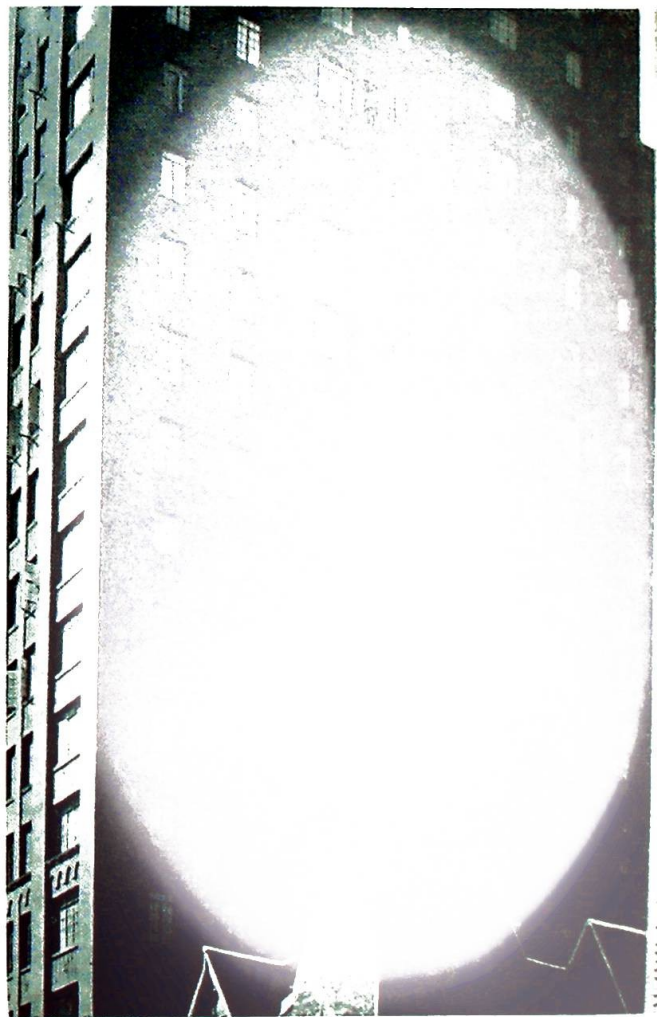
pernes, men de skjuler guddommelig liv. Timene i vårt liv er timer som alle andres, men de kan inneholde guddommelig liv — for *det* er nåden: Guds liv! — og å utstråle det i en stadig høyere Babels tårnverden med nådeløs makt og sjelløs virksomhet.

Mer enn disponenter og funksjonærer, teknikk og industri, institusjoner og organisasjoner, trenger vår verden mennesker hvis hverdag lyser av guddommelig glans. De er nesten alltid stille, beskjedne mennesker — men det evige lys lyser i dem.

En liten ild kan antenne en stor skog, litt dynamitt kan sprengre svære klipper, et ørlite atom kan splintre en øy — og et eneste hellig hjerte... vi kan neppe ane hvilken uforlignelig virkning det utgår i tid og evighet fra et menneske som har besluttet seg for hellighet og hvis hjerte er blitt til en bolig for Kristus.

La den forbli der rolig i gigantenes skygge, den lille kirken, den er likevel større og nødvendigere enn alle skyskraperne! Og alle dere navnløse og ubemærkede, dere trofaste på akeren, i kjøkkenet, i fabrikk, på kontoret, dere små folk uten bankbok og omkostningskonto, og tillike dere syke, gamle, ensomme — stort, betydningsfullt og overmåte virkningsfullt kan deres liv bli, hvis HAN bor i dere, ham for hvem verden er et sandkorn og hvert sandkorn en verden.

Foto: Lehmann-Anthony.

ØSTENS KIRKER OG ROMA

Av dominikanerpater Erik Gunnes

I følge en pressemelding som ble kunngjort for noen dager siden, skal det holdes et møte mellom katolske og ortodokse teologer i Venezia en gang i løpet av 1960. Meldingen er bekreftet fra Vatikanet. Dette er ikke i og for seg noen sensasjon; men det kan ikke nektes at den har vakt en viss oppsikt i kirkelige kretser. Ganske særlig bidrar det forestående økumeniske kirkemøte til å sette visse forventninger til et slikt møte. Det er jo ikke tvil om at møtet kommer i stand, ikke minst fordi det bebudede kirkemøtet har blåst nytt liv i diskusjonen om gjenforening mellom Østens og Vestens kirkesamfunn, og at det dermed faktisk kommer til å fungere som et forberedende møte til selve konsilet. Men i hvilken grad, og på hvilken måte, kan en slik sammenkomst tenkes å gi noe resultat?

*

I den talen han holdt for kardinalene den 25. januar i år, hvor han første gang forkynte sammenkallelsen av et økumenisk konsil, sa pave Johannes XXIII: «Hva det økumeniske konsil angår, har det ikke bare som formål å fremme kristenfolkets åndelige vel, men det skal samtidig være en oppfordring til de adskilte trossamfunn om å søke den enhet som så mange mennesker higer efter hele jorden over.» Og noen dager senere la han til, i en tale til Romas sogneprester: «Det er ikke vår hensikt å ville avholde en historisk prosess, å foreta en undersøkelse av hvem som da hadde rett og hvem som hadde urett. Vi må dele ansvaret. Vi akter bare å si: La oss forene oss, la uenigheten ta slutt.»

Pavens ord i konsistoriet var tvetydige, og det ganske sikkert med hensikt. Han visste at det ikke tjente noen hensikt å sende ut en offisiell innbydelse til et kirkemøte som skulle omfatte også protestanter og ortodokse. På den annen side ville han la dem forstå at de ikke var ham fremmede. Overfor den katolske verden ville han betone at konsilet måtte avholdes i en sann økumenisk ånd, og ta opp til alvorlig drøftelse de problemer som de adskilte kirkesamfunn stiller; men overfor disse ville han også understreke at de, på sin side, hadde plikt til en ny og fordypet selvransakelse overfor det spørsmål som den katolske kirke til enhver tid utgjør for dem.

I den protestantiske verden har det ikke manglet på interesse for det forestående kirkemøte. Likevel føler den seg ikke vitalt engasjert i saken, og det er naturlig nok. Annerledes er det når det gjelder de østerlandske kirkesamfunn, først og fremst det største av dem, de ortodokse. «De ortodokse» er som kjent de forskjellige byzantinske kirkesamfunns navn på seg selv; de største av dem er de russiske og greske. Riktignok lever ni tiendedeler av de ortodokse

Hosstående artikkel sto som kronikk i «Morgenbladet» for 25. september.

kristne bak jernteppet, og har altså sine helt spesielle grunner for ikke å manifestere noen brennende interesse for økumeniske spørsmål. Men også i Vest-Europa lever flere hundre tusen russisk-ortodokse, og i Amerika flere millioner; de har sine egne preste-seminarer og en hel rekke teologiske professorer av kvalitet. Også i Hellas fører en kirkelig fornyelse til større bredde og dybde i de teologiske studier, og flere og bedre kontakter med Vesten.

Fra mindre velvillig protestantisk hold kan man undertiden høre den påstand, at det er bevisst taktikk fra den katolske kirkes side å prøve å isolere de ortodokse fra resten av de kirkesamfunn som samler seg i Kirkenes Verdensråd. Men andre ord, at den skulle tillemppe det gamle imperialistiske prinsipp: Splitt og hersk. Påstanden tyder ikke på megen forståelse for hva som er sakens kjerne. Det gresk-romerske skisma har jo helt andre motiver enn den protestantiske reformasjon; følgelig blir også diskusjonsgrunnlaget et helt annet. Og det er jo ikke tvil om at når det gjelder de ortodokse, finner katolikene et meget bredere grunnlag for kontakt og gjensidig forståelse enn når de står overfor de protestantiske samfunn. Dette er de ortodokse like klar over som katolikkene selv; og det er også derfor det pavelege initiativ har vakt slik oppmerksomhet både i den russiske diaspora og i Hellas. Den meget selvbevisste greske kirke har alltid sett med stor skepsis på alt som kom fra Roma; men der er tegn som tyder på, at stilt overfor hva den tolker som nye signaler fra den kant, er den langsomt i ferd med å overvinne noe av denne skepsis. Patriarken av Konstantinopel er en personlig bekjent av den nåværende pave og hilste hans tale med vennlige ord. Ikke mindre karakteristisk er kanskje den serie intervjuer som den athenske dagsavisen *Akropolis* i sommer hadde med en rekke greske kirkelige personligheter — intervjuer som jevnt over var preget av interesse og sympati. Og endelig har flere av de mest fremstående professorer, både greske og russiske, i forskjellige publikasjoner, på nytt tatt opp spørsmålet om muligheten av en gjenforening mellom Øst og Vest.

MANGE
SPØR
VI
SVARER

Gir saklig opplysning om den katolske kirkes tro og moral. Der-
som De ønsker katolsk kristen-
doms svar på Deres personlige
spørsmål, står Katolsk Informa-
sjon til tjeneste med sitt brev-
kurs. Kurset består av 10 brev
som sendes Dem med 14 dagers
mellomrum. Eventuell korrespon-
danse vil bli behandlet fortrolig
og besvart av kursets geistlige
ledere. - Skriftlig henvendelse til:

KATOLSK INFORMASJON
Akersveien 5 Oslo

Professor George Florovsky er kanskje for øyeblikket den mest fremstående russiske teolog i Vesten; for tiden underviser han ved Harvard. Han understreker at det selvfølgelig ikke kan bli tale om noe forsøk på å gjøre det forestående kirkemøte til et veritabelt gjenforeningskonsil. Til det er tiden ikke moden. Sinnene er ikke forberedt, hverken i Øst eller Vest. Selv en deltagelse av ortodokse «observatører» ville for øyeblikket, mener han, bare skade enhetens sak. Forut for et virkelig møte mellom kirkenes representanter må det gå en lang periode hvor de to parter tar kontakt med hverandre, diskuterer problemene og samarbeider om alle de praktiske spørsmål de kan. Og endelig har han et alvorlig spørsmål til sin egen konfesjon: De må tydeligere enn hittil gjøre seg klart hva de mener med «kirke». Fra katolsk synspunkt er jo de ortodokse samfunn virkelige «kirker», hvor hele det sakramentale liv er bevart. Ikke få ortodokse teologer hevder imidlertid et motsatt syn: For dem er den katolske kirke ikke lenger noen kirke, dens sakramenter er ugyldige og hele dens religiøsitet et djevelens blendverk. Så lenge det ikke er enighet blant de ortodokse på dette punkt, blir samtalen med katolikken alvorlig vanskeliggjort.

Det er særlig greske teologer og biskoper som har hevdet et så intransigent syn på den katolske kirke. Russisk teologi har vært annerledes orientert på dette punkt. Rektor for det russiske St. Serge-seminaret i Paris, arkimandritt *Cassien*, reiser da heller ikke problemet i sin artikkel om konsilet, men nøyer seg med å nevne de tre punkter hvor det etter hans mening består en divergens i trosoppfatningen. Det gjelder for det første forståelsen av Treenigheten (det berømte *Filioque*). Motsetningene mellom Øst og Vest krystalliserte seg i middelalderen omkring dette punktet. Inngående diskusjoner om dette problemet mellom katolske og ortodokse teologer i den senere tid har imidlertid vist at spørsmålet ikke er uløselig, og *Cassien* innrømmer da også at det alene kan ikke bli noen avgjørende hindring for gjenforening. Det samme gjelder, etter hans oppfatning, punkt to: Maria-dogmene. Den katolske oppfatning av Marias privilegier står ikke så fjernt fra den ortodokse at der ikke kan slås en bro over — det er mer et spørsmål om uttrykk enn om innhold. Avgjørende risikerer derimot det tredje og siste punktet å være: Den katolske anskuelse av paven som ikke bare en *primus inter pares*, den fremste blant ellers likestilte patriarker, men som den hvis ord er absolutt bindende i trosavgjørelser.

Det blir professor *Meyendorff* (også fra St. Serge) som videre utvikler dette, og viser hvordan det, for det ortodokse syn, ikke er paven, men alene et virkelig økumenisk kirkemøte som er kompetent til å felle noen dom i trossaker. Men hva er så kriteriet på et økumenisk kirkemøte? Det er selvfølgelig ikke antallet deltagere. Men det er heller ikke dets rent demokratiske representativitet: Det første kirkemøte, det i Nikea, hadde bare en fem-seks deltagere fra hele den latinske kirke. Kriteriet ligger da til syvende og sist i hele kristenhetens påfølgende ratifikasjon av konsilets avgjørelser. På dette grunnlag er det at de ortodokse anerkjenner de syv første kirkemøter som økumeniske, men forkaster de tretten følgende, hvis avgjørelser de aldri har akseptert. Fra katolsk hold blir det da imidlertid innvendt at

Pater Pire i Oslo

Pater Pire har vært i Norge igjen, ca. ett år etterat han her mottok Nobels fredspris. Han har valgt Norge for å redegjøre for sitt nye store fredsprogram, som han har kalt «Le monde du coeur», «Hjertets verden».

— Jeg følte at det måtte bli her jeg først måtte redegjøre for det, sa pater Pire ved en pressekonferanse hos den belgiske ambassadør, Le Chevalier de Fontaine, den 12. oktober, — først senere i uken skal jeg redegjøre for det i mitt hjemland Belgia.

Programmet for «Hjertets verden» ble lagt frem av pater Pire ved en høytidelighet i Rådhushallen onsdag, arrangert av Nobelinstituttet og Europabevegelsens Norske Råd. Foruten pater Pires foredrag var det taler av ordfører Stranger og høyesterettsjustitiarius Terje Vold. Det var videre opplesning av Liv Strømsted, sang av Olavsguttene og musikk av Studentorkestret.

heller ikke dette kriteriet er tilstrekkelig: En rekke samfunn skilte seg jo nettopp ut fra Kirken på grunn av de aller første konsilenes avgjørelser; med andre ord, ikke hele kristenheten godtok konsilet i Efesos eller konsilet i Khalkedon. Likevel anerkjenner dere dem som økumeniske. Altså må det ligge noe annet til grunn enn den universelle kristenhets samtykke, selv den kan ikke spille mer enn en relativ rolle; det er i virkeligheten biskopen av Romas ratifikasjon som gjør et kirkemøte til sant økumenisk. På den annen side: Heller ikke for den katolske kirke er tanken om den universelle konsensus fremmed; når paven uttaler seg *ex cathedra*, er det også som de troendes talerør.

Der er altså rom for fortsatt diskusjon om dette tema, og de katolske teologer understreker meget sterkt idag at Vatikanerkonsilets definisjon av paven «ufeilbarhet» i virkeligheten var en torso; konsilet ble oppløst før det var ferdig med sitt arbeide, og definisjonen trenger til å suppleres av andre, komplementerende synsmåter. Blant annet er det grunn til å konsentrere oppmerksomheten mer om betydningen av bispe-embedet og dermed om «kollegial-prinsippet» i kirken — et prinsipp som nettopp Johannes XXIII flere ganger har hatt anledning til å trekke frem i lyset, ikke minst gjennom sammenkallelsen av kirkemøtet.

Den sammenkomsten som skal finne sted i Venezia neste år, skal man altså ikke vente seg for store umiddelbare resultater av. At det er en usedvanlig begivenhet, er allikevel sikkert, og til en viss grad er det riktig å si at noe lignende har ikke funnet sted siden middelalderen: Ved tidligere sammenkomster av denne art har deltagelsen tross alt vært mer tilfeldig, eftersom de alle er blitt organisert på et mer lokalt plan; denne gang vil utvilsomt både de katolske og de ortodokse kirker møte med alle sine beste krefter. Resultatene fra møtet vil igjen ikke kunne unngå å sette sitt preg på konsilets drøftelser, og bidra til å skape en atmosfære av større forståelse for de andres synsmåter. Om så ikke alle problemer ennå dermed finner sin løsning, vil det allikevel allerede være tatt et nytt skritt på veien til full kristen enhet.

Erik Gunnes, O.P.

SKAPELSEN OG SYNDEFALLET

Ved prof. dr. Herbert Haag

II

Kan en katolikk holde en moderat descendens-teori?

I et dekret fra Den pavelige bibelkommisjon av 1909 sies at vi må holde fast ved at mennesket er blitt til «ved en særlig skapelsesakt». Men hvori denne særlighet består, er aldri blitt nærmere bestemt. Vi så at den første skapelsesberetning heller vekker inntrykket av at mennesket ble direkte skapt av intet, mens den andre taler om en skapelse ut av et allerede foreliggende materiale. Bibelen vil altså ikke ta noe nærmere standpunkt til saken.

I 1950 advarte Pius XII i encyklikaen «*Humani Generis*» mot slike som taler som om det allerede skulle være en sikkert bevist kjensgjerning at menneskekroppen stammer fra en dyrekropp. Men selve muligheten av en slik descendens-teori for det men-

---

— «Hjertets verden» har ingenting med flyktningesaken å gjøre, forteller pater Pire, — jeg vil ganske enkelt legge frem seks punkter som blir et slags innlegg for freden. Jeg har ingen patentoppgjørelse når det gjelder å skape fred, jeg har heller ingen stor organisasjon bak meg, men jeg tror at man sammen kan finne frem, sa pater Pire blant annet, og han siterte en setning som en annen fredsprisvinner nettopp hadde uttalt da Albert Schweitzer og han selv nylig var sammen: «Man må ha de store veier, men man har også bruk for de små stier.» I sitt foredrag onsdag redegjorde pater Pire forøvrig for sine samtaler med Schweitzer for kort tid siden.

Under en pressekonferanse fortalte pater Pire, ifølge *Aftenposten*, at han daglig får bunker av brev fra hele verden, med bønner om hjelp. Han får også mange brev fra en lang rekke land bak jernteppet, og håper og tror at man kan finne frem til en mulighet for at den nye bevegelse «Hjertets verden» også kan knytte et samarbeide med folk bak jernteppet. Pater Pire fortalte i samtalen løp at han også har fått flere brev fra Pasternak, som hadde lest hans foredrag i Nobelinstitutet ifjor.

Målet for pater Pires nye planer er en samlet internasjonal bevegelse. Den vil sette inn overalt hvor det er problemer å løse, og den håper på støtte, moralsk og finansiell, fra alle interesserte. Bevegelsen vil stå åpen for alle. Foredraget onsdag ble holdt på fransk, men der lå utlagt en norsk oversettelse på alle stolene.

Fra sitt flyktningearbeide fortalte pater Pire at han har planer om enda en ny flyktningby. Hvor den kommer til å ligge, vet han ikke foreløpig, men den vil bære den franske flyver-dikter Antoine de Saint-Exuperys navn.

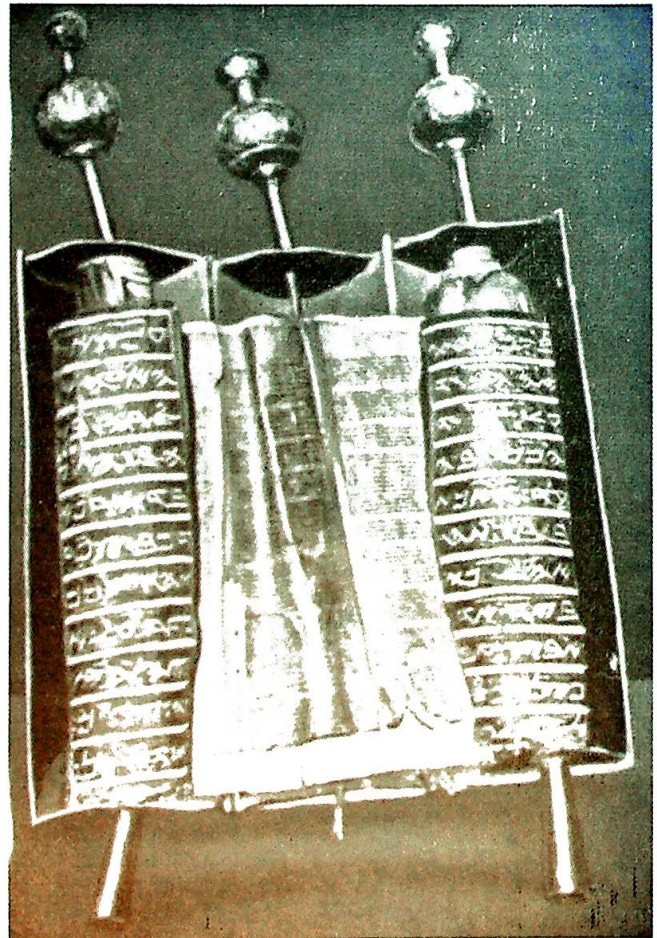
Siden pater Pire var her siste gang er det kommet ut en bok om han og hans arbeide i Belgia, skrevet av Hugues VeLenne. Den er hittil oversatt til fem forskjellige språk.

I vårt forrige nummer forklarte prof. Haag tolkningsprinsippene og hovedemnet for den bibelske urhistorie, og sammenlignet de to nokså forskjellige artede skapelsesberetninger i de tre første kapitler i 1. Mosebok. Idag behandles noen konkrete spørsmål fra de samme 3 kapitler: Menneskets tilblivelse — Paradisets hage — Løftet om frelsen.

neskelige legemes vedkommende blir ikke forkastet.

Saken er altså fortsatt overlatt den vitenskapelige forskning. Den er den dag idag ennå ikke kommet til noen endelige sikre resultater. En vanskelighet i oldtidsfunnene er f. eks. at vi aldri bare av kroppsformene (skallen, kroppsbygningen) kan avgjøre om det dreier seg om et menneske eller et dyr. Funn av redskaper ved siden av må fordres, — altså et sikkert tegn på åndelig aktivitet.

En troende kristen må ikke bli misfornøyd over det at Gud ikke har åpenbart for oss svaret på spørsmål som ikke er nødvendig for vår frelse. Her dreier

BOKRULLE MED PENTATEUKEN (De fem Mosebøkene) Hovedinnholdet i de fem Mosebøkene stammer fra Moses; de enkelte deler ble skrevet ned siden det 10. århundre f. Kr., mens den endelige redaksjon av hele pentateuken skjedde under eller kort etter det babyloniske eksil.

det seg snarere om problemer som vi med vår menneskelige forstand, ved forskning og tenkning etter hvert selv kan finne løsningen på. Dette er en ærefull oppgave for oss.

Hvor var Edens hage?

Menneskets opprinnelige tilstand av lykke og vennskap med Gud blir fremstillet ved hjelp av et bilde: paradiset, Edens hage. Skildringen gjenspeiler den palestinske mentalitet. Den palestinske bonde dyrker i slitsomt arbeid en stenet, tørr jord. Hans ønskedrøm er en vakker hage med mange trær som gir skygge og en elv som gir vann. Derfor brukes en slik hage her som bilde for menneskenes opprinnelige lykksalighet. Det er altså meningsløst å diskutere om paradiset geografiske beliggenhet.

Et annet spørsmål er: Hvor har den bibelske forfatter forestillet seg i paradiset? Også herfor har vi kun få og utilstrekkelige holdepunkter. De lærde er ikke enige seg imellom om og hvor de fire i kap. 2, v. 10—14 nevnte elver kan lokaliseres.

Vi kan selvfølgelig spørre: Hvor var menneskeslektens opphav? Hvor må vi forestille oss de første mennesker? Heller ikke dette er idag avgjort med sikkerhet. Noen forskere sier at vi må tenke oss et sted i retningen av India, andre mener at vi må søke det i Sentral-Russland. Derfra synes menneskeslekten å ha utbredt seg over Palestina henimot Afrika, og først omkring 10 000 år før Kristus over Alaskastredet til Amerika, altså temmelig sent når man tar i betraktning at menneskeslektens alder kan anslås til ca. 500 000 år.

Den billedlige fremstilling fortsetter innenfor rammen av denne samme skjønne hage for å beskrive at de første mennesker fikk et bud fra Gud for å prøve deres lydighet og at de av djevelen ble fristet til å overtrede dette budet. Ved denne ulydighetssynd har menneskene ødelagt sitt opprinnelige vennsforhold med Gud, hvilket beretningen uttrykker med at de ble utvist fra den skjønne hagen.

Det første løfte om frelsen.

Beretningen fremstiller djevelens fristelse under bildet av en slange. I den etterfølgende straffedom over slangen (3, 14—15) har den kirkelige overlevering alltid sett et løfte om Frelseren. Riktignok blir denne frelse kun indirekte lovet. Teksten taler om «kvinnens ætt»: «Jeg vil sette fiendskap mellom deg og kvinnen, og mellom din ætt og hennes ætt. Den skal trå på ditt hode, du skal piske dens hæl.» Slik lyder vel den beste oversettelse: når vi trår en slange på hodet, slår den vilt med halen, men kan ikke mer bite. De som setter foten på hodet til denne slange, som skader så lenge den kan, er «kvinnens ætt». Det hebraiske ord her er *zarah* = sæd, avkom, og er et kollektivum (samlingsnavn) som betegner en flerhet: alle etterkommere. Menneskeheten vil seire over djevelen. Riktignok kan menneskeslekten dette bare forsåvidt den er en *frelst* slekt. Direkte tales det her altså om den frelste menneskehet, og indirekte om menneskehetens Frelser.

Det samme finner vi igjen hos Matteus (16, 18) hvor det heter at «dødsrikets porter skal ikke få makt over den», dvs. over Kirken, over hele den *frelste* menneskeslekten.

Fra Oslo Katolske Bispedømme

- I. DEN EUKARISTISKE KONGRESS I MÜNCHEN 1960. Fra 31. juli til 6. august 1960 holdes Den 37. eukaristiske verdenskongress. Katolikkene verden over blir innbudt til å ta del i denne kongressen både for offentlig å bekjenne sin tro på Kristi levende nærvær i Alterets sakrament og for å oppflamme sin kjærlighet til Frelseren, som har villet bo blant oss i Brødet og Vinens sakramentale skikkelser. Alle som vil ta del i denne store katolske tros- og kjærlighetsmanifestasjon, må melde seg snarest mulig til sogneprest F. J. Fishedick ved St. Olavs kirke i Oslo, Akersveien 5. Uten å melde seg i tide vil en ikke kunne regne med å få losjeringsplass i München i kongressdagene.
- II. MISJONSSØNDAGEN. Søndag 18. oktober er Kirkens misjons søndag, og kollekten i alle bispedømmets kirker og offentlige kapeller tilfaller Foreningen for troens utbredelse.
- III. BLADET ST. OLAV. Søndag 1. november, Allehelgensfest, tilfaller kollekten i alle kirker og kapeller bladet St. Olav.

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER
Neuberggt. 15, Oslo

Tirsdag 20. oktober kl. 20:

KIRKEN OG TEATRETS MYSTERIUM. Ved pater H. Rieber-Mohn.

Kirke og teater har eldgamle slektskapsbånd, — i Vesten er teatrets vugge bl. a. den katolske liturgi. Den frister til en nærmere undersøkelse av den gode teateropplevelse som menneskelig anliggende.

Tirsdag 27. oktober kl. 20:

SOME REFLECTIONS ON SARTRE. Ved pater F. C. Copleston, S.J.

Jesuitpateren F. C. Copleston har et internasjonalt kjent navn, idéhistoriker, med filosofiens historie som speciale. Han er professor ved Heythrop College i Oxford. Her hjemme er han kjent gjennom debatten med Sir Bertrand Russell «Om Guds eksistens», som først ble sendt ut gjennom BBC's «Third Programme», og deretter utgitt i oversettelse i «Cappelen's Uopulære Skrifter» (Oslo 1957). Her taler han om eksistensialismens hovedskikkelse — Jean-Paul Sartre.

Innenfor KATOLSK FORUM's ramme gir dominikanerne i Oslo også dette semester en egen foredragsserie i forlengelse av det vanlige program — dvs. fra og med 3. november til og med 1. desember.

Disse foredragene, som også finner sted hver tirsdag aften kl. 20 i St. Dominikus Kirke, vil i noe kortere form (ca. ¾ time) ta sikte på en mer sentralt religiøs informasjon, til fordyppelse av den kristne tros livskilder. Første serie, som ble påbegynt i vårsemesteret og fortsetter her, gir en grundig, aktuell og lett tilgjengelig fremstilling av sakramentenes — nådemidlenes — betydning for menneskelivet. Nærmere i neste nr.

BLIKK på TIDEN

SULTEDØDEN

■ «Den økumeniske bevegelse lider sultedøden i Norge», hevder cand.theol. Øivind Halvorsen, den dyktige redaktøren av ukebladet «Kristen Ungdom», i et intervju med «Morgenposten» (2. oktober). Det er en av de sjeldne åpne innrømmelser vi har sett fra kristent hold i Norge av et forhold som forbauser: Isolasjonismen i norsk protestantisme og den sure mistenksomheten på toneangivende hold overfor internasjonale og mellomkirkelige kontakter. Det gjelder selvfølgelig forholdet til den kristne hovedkirke — katolisismen faller så godt som uten unntak utenfor den lokale kristelige horisont. Men det gjelder underlig nok også protestantiske retninger som man skulle tro står våre hjemlige nær. Det særnorske pietistiske ortodoksi tar imidlertid ingen sjanser — her er mottoet *splendid isolation*:

«Hvem mottar innbydelser til økumeniske konferanser og møter? Hvem formidles innbydelsene til, hvem reiser og hvem blir siden gjort kjent med det som skjer på disse møtene? Dette er spørsmål stadig flere kristne i dette land spekulerer på. Det gjelder til dels også møter som holdes i Det Lutherske Verdensforbunds regi, men mest iøynefallende er forsømmelsene på den felleskristelige front. Vi har noe som heter Norsk Mellomkirkelig Institutt, og en må vel gå ut fra at instituttets ledere følger med i det som skjer og deltar i internasjonale konferanser. Men hvorfor sørges det ikke for positiv orientering, og hvorfor prøver man ikke å få nye mennesker med på det store og betydningsfulle som foregår?»

— Hva er etter Deres mening forklaringen på fenomenet?

— Forklaringen må vel være den at de som er valgt inn i komitéene vet at ordet «økumenikk» har en dårlig klang i det jevne norske kristenfolks ører, og derfor foretrekker å være så passive som mulig på hjemmefronten. Dermed blir hele den sak de er satt til å arbeide for, dømt til sultedøden. Man kan ikke se bort fra, at når den kristne fellesskapstanke har så dårlige vilkår i Norge, så skyldes det for en stor del at dens bærere forsømmer informasjonstjenesten og savner den begeistring som virker tennende. Den økumeniske bevegelses motstandere viser derimot stor aktivitet, så kristenfolket er godt orientert når de gjelder de negative sidene.»

NYE BØKER I VÅRE NABOLAND

J. A. Lindblads Förlag, Uppsala, sender ut en hel serie med Sven Stolpes romaner, og i disse dager er romanen *Sakrament* utkommet med nytt utstyr. Den kom første gang i 1948, og vil alt være kjent av mange norske lesere.

Det ypperlig gode foretagende, *Don Bosco Bøgerne* i Danmark, har laget en appellerende plakat og annet reklamemateriale i anledning av den 4. årgang som starter i høst. De danske katolikkene kan prise seg lykkelige som får verdens beste katolske barnebøker på sitt eget språk til en meget rimelig abonnementspris. Her i Norge er det en sviende mangel på katolske barnebøker — så mange foreldre tyr nok til de danske, trass i den dessverre stadig økende sprogforskjell.

Her er de kommende titler: *Den venlige løve*, av E. Lucia Turnbull, *Ametysten* igjen, av Cecily Hallack, *Det gyldne kors*, av Thomas Holland, *Motstandsgruppe Grøn*, av Ludwig Altenhöfer.

Don Bosco Bøgenes adresse er Markskellet 5, Vanløse, Danmark.

Den katolske kirke var nødt til å avvise de særlige premisser som førte til dannelsen av Kirkenes Verdensråd etter siste verdenskrig. Det betyr ikke at den derfor står ufølsom overfor økumenikkens påtrengende problem i vår tid, — i alle avdelinger av den katolske verdenskirke vinner den økumeniske tanke terreng, og blir gjenstand for alvorlige studier og ettertanke. Under himmelstrøk hvor hemningene overfor Moderkirken er mindre enn i Skandinavia — særlig er Vest-Tyskland og Frankrike forbilledlig — trer den også i fruktbar samtale og kontakt med anderledes troende kristne. Det er et tidsty-pisk uttrykk for denne økumeniske ånd når den kjente svenske katolske publisisten Gunnel Vallquist i sin nylig utkomne bok «Till dess dagen gryr» fører splittelsens tragedie ned på de dyp hvor den hører hjemme:

«De kristnes splittelse. Det frastøtende i begrepet «kontro-versteologi»: å anse hverandre for motstandere. Kristi legeme er sønderslitt — og vi bærer alle skylden. En virkelig troens bevissthet om hva Kristi legeme er, fjerner ethvert ønske om å overbevise de andre om deres skyld i splittelsen. Man står ikke ved et elsket menneskes vansirede kropp og disputerer om hvem som har tilføyet det eller det såret. Alt føres tilbake til en forferdelig bevissthet om at dette har vi gjort. Blir denne bevissthet tilstrekkelig fordyppet, innebærer det kanskje begynnelsen til en ny enhet.»

Det er ord som er signert av en katolsk legmann. Men alle som har fulgt Vatikanets informasjon om det kommende kirke-møte vet at de godt kunne vært signert Johannes XXIII.

OM FROMHET OG PROFITT

■ Det er ikke uten skrekkblandet forbauselse vi nå og da ser forretningsbladet «Farmand» — blant gourmet-erindringer og børsnoteringer — bevege seg inn på kristendommens enemerker og tolke teologien — alltid under en håndfast kommersiell synsvinkel som dufter mindre av røkelse enn av sigar. Bladets ensidige anglo-saksiske orientering utsetter det vel mer enn andre norske tidsskrifter for den blanding av fromhet og hardkokt næringsvett og kapitalisme som særlig ble til på calvinistisk kulturgrunn, og hvis gammeltestamentlige overbevisning om at Gud velsigner sine barn fortrinsvis med økende omsetning, faller en katolsk mentalitet nokså tungt for brystet. Evangeliet inneholder da vitterlig både en lovprisning av den radikale fattigdom og en særlig advarsel om at der skal en særskilt benådet sjel til å kunne tåle dette farlige som heter rikdom og velstand uten å gå i oppløsning som menneske. Mindre klar tale kan visst ikke gjøre det — selv i Vestkant-sognene.

I et «Farmand»-nr. forleden (26. september) ser vi, med noe som mildt kan betegnes som brydd overraskelse, bladet fremføre i frihet en amerikansk baptist-pastor, Howard E. Kershner, som er redaktør av et tidsskrift ved navn «Christian Economics», og som nylig har vært i Norge. Pastor Kershner har sikkert utrettet meget godt, blant annet har han representert en amerikansk humanitær hjelpeorganisasjon i vårt land. Men i sitt yrke — «det han betrakter som sitt kall» sier «Farmand» høytidelig — går han inn for å påvirke den amerikanske preste-stand (en avgjørende opinionsdannende faktor over there), i egenskap av «fri-

Ikke så enkelt.

hetsvenn». Kjære — sier De, vi er da alle venner av friheten? Ganske riktig — det er da også snarere den økonomiske liberalisme det dreier seg om.

Nå gjelder ikke disse linjer strengt tatt pastor Kershner. De gjelder den omtale og tolkning hans budskap får gjennom «Farmand»s referat. (Klok av egen skade lar vi i det lengste enhver tvil om referatets gyldighet komme «tiltalte» til gode!) Her er et par avsnitt fra den ovennevnte artikkel som vi selv finner svært ufordøyelig: Enten nå kilden for dette er pastoren selv eller hans referenter, så skal der ikke megen sunn evangelisk sans til for å innse at den er forurenset:

«Som dr. theol. var det formodentlig naturlig for dr. Kershner å henvise til Bibelen og han siterte lignelsen om kongen som belønnet den mann som hadde gjort hans penger fruktbare og straffet den mann som ikke hadde gjort det. Det viste at Jesus var i favør av rente og profitt, sa dr. Kershner.»

Eller denne konklusjon på betraktningene — forenklet inntil det demagogiske:

«Tross alle forsøk på teoretisk sammenblanding og tross alle tilnærmelser i praksis, står valget mellom fri samfunn med adgang til fri religionsutøvelse og samfunn hvor kirke og religion positivt blir motarbeidet og utskjeldt. Da synes vi valget må være lett. Iallfall for prester.»

Saken turde være mer innviklet enn som så!

DET NYTTER

■ Det nytter altså. For ikke fullt ett år siden var der — som vi også flere ganger gjenspeilte i denne spalten — iferd med å danne seg en irritert og målbevisst opinion mot at Oslo-kinoene i kommunal regi utnyttet kommersielt et visst *teenager*-publikums forsmak for rå og brutaliserende filmer. Det var — i denne ungdomskriminalitetens tid — ett av de misbruk som en nettopp skulle være garantert mot, ved at myndighetene tok ansvaret for film-distribusjonen.

Selvom det ville være formeget å hevde at de ennå helt lever opp til sine kulturelle og sosiale forpliktelser, har kinomyndighetene i Oslo «tatt skjeen i — om ikke en helt, så dog en noe annen hånd» (for å sitere en berømt parlamentarisk vending!) Det kommer blant annet til uttrykk i et intervju med kinodirektør Arnljot Engh, ved «Verdens Gang»s kvikke Alf Hartmann (3. oktober). Kinodirektøren sier så meget pent og innlysende riktig at vi gleder oss til stadig mer å se det omsatt fra lære til liv — en prosess som — rett skal være rett — allerede synes å være igang:

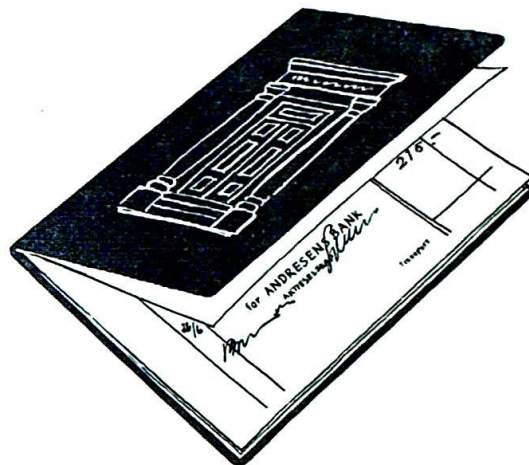
«Personlig er jeg helt enig i at den kommunale kinodrift skal hindre film som spekulerer i sadisme og skadelige metoder og motiver. Her ligger problemet nettopp i årsklassen fra 16 til 20 år, altså i de «voksne» filmene. Dette må vi ta hensyn til, og lar heller være å sette opp enkelte filmer, selv om vi vet de ville gi meget godt økonomisk resultat, hvis vi mener de kan ha en skadelig innflytelse. Vi har hopetall av slike filmer liggende, opplagte kassesuksesser, men vi lar dem altså ligge. Jeg har også inntrykk av at den internasjonale filmproduksjonen i stigende grad er oppmerksom på problemet og at byråene — de beste av dem — har tatt hensyn til kritikken. I hvert fall er de blitt varsommere med sine tilbud til oss. Sammenligner vi med nabolandene, så går der en rekke skrekkefilmer som aldri kommer opp i Oslo.

(...)

I Tyskland og Finland har man gått til en skattemessig gradering av film etter deres kunstneriske kvalitet. Hadde vi hatt det samme, kunne landets kinoer kjøre høyverdig film enda lengre og oftere enn de kan nå.

I dag virker nemlig beskatningen diskriminerende på god film. Vi burde få en særordning for norsk filmproduksjon, det ville hjelpe produsentenes bestrebelse på å skape høyverdig kvalitetsfilm. I dag er det slik at den som går inn for en kommersiell film på det flateste grunnlag, han har sjanse til å klare seg. Men prøver noen å skape noe kunstnerisk høyereleggende, risikerer han hele sin eksistens, ødelegges økonomisk og blir slått ut for bestandig. Vi har i dag en stab av

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

begavede og arbeidssomme filmfolk som uten egen skyld rammes og hemmes i sin kunstneriske utfoldelse av en urettferdig beskatning!

Staten må snarest mulig revidere systemet. Vi må gjerne ha skatt på dårlig film, gjerne for meg. Den kan være høy også. Det er kanskje det mest effektive middel til å imøtekomme ønsket om å stanse import av mindreverdige produksjoner. Vi må lage en ordning som tilgodeser kvalitetsfilmen, sånn at byråer og kinoer ikke får økonomisk interesse av å vise fram det dårlige. Man kan innvende at det vil bli vanskelig å klassifisere film, og vurdere dens kvalitet så å si skattemessig. Dertil er å si at i de land hvor ordningen praktiseres, i Finland og Tyskland, der forekommer praktisk talt aldri dissens om avgjørelsen. Det er ingen vansker med vurderingen.»

EN BJØRNETJENESTE

■ Vår friskt redigerte og velgjørende foryngede danske kollega — «Katolsk Ugeblad» — siterer i ett av sine siste nr. (4. oktober) en kronikk av den lutherske sognepresten Per Dolmer. Den interesserer ved sin redelighet. Pastor Dolmer har lest endel danske katolske konversjonsberetninger, og fester seg ved at konvertittene beretter sin historie uten å uttrykke noen uvilje overfor det samfunn de forlot da de ble katolikker. Svært ofte uttrykker de tvertom takknemlighet. Pastor Dolmer setter dette i selvransakende kontrast til den type «konversjonsberetninger» som ennå fra tid til annen dukker opp på de lav- eller frikirkelige protestantiske bokforlag — om «bortløpte» nonner og frafalne prester og munk. Nylig har Lohses Forlag i København blamert seg med en grotesk skildring av denne art, som pastoren oppfordrer forlaget til å trekke tilbake. Danmark har jo et mildere klima: Da Filadelfiaforlaget her i Oslo for noen år siden publiserte et tilsvarende

Biskopvigsel i Øst-Berlin

Bispedømmet Osnabrück og særlig katolikkene i Mecklenburgs tre diaspora-prostier fikk oppleve en stor dag i Berlin den 8. september. Biskopen av Osnabrück, dr. Helmut Hermann Wittler, meddelte biskopvigselen til dr. Bernhard Schröder, som hittil har vært hans stedfortreder i Mecklenburg. Biskopene av Meissen og Magdeburg assisterte, og biskopen av Berlin, kardinal Döpfner, og biskop von Rudloff deltok i høytideligheten.

Det var tydelig for alle som var til stede ved vigselen hva denne dag betydde for katolikkene. Biskopene ble tiljublet da de kom og reiste i en grad som neppe noen gang før, og det var delt ut plassbilletter, da man på forhånd hadde beregnet at selv Berlins største kirke ville bli for liten. Skoleungdom hadde bedt seg fri og var kommet til Berlin med faner og bannere. Nesten alle Mecklenburgs prester var til stede, bare en enkelt prest var blitt igjen i hvert prosti for å ivareta det mest nødvendige. Folkekoralen som ble sunget under pontifikalmessen, var noe nytt for katolikkene fra den vestlige del av bispedømmet. Den dokumenterte på anskuelig vis den overnaturlige enhet mellom biskop og folk som skapes gjennom den liturgiske feiring. Størstedelen av de tilstedeværende mottok den hellige kommunion, enda klokken da var blitt 12.

Alt i alt: Biskopvigselen i Øst-Berlin viste på en gripende måte det dypt forankrede samhold mellom biskopene og det katolske folk, og folkets tillit og kjærlighet til sine overhyrder. En kirke hvor en så spontan demonstrasjon av den innerste overbevisning og holdning er mulig, er rustet til store oppgaver.

Biskop Wittler ga uttrykk for takknemlighetsfølelsen ved å si i begynnelsen av sin tale: «I et jublende Te Deum har vi alle, biskoper, prester og troende, bragt Gud, giveren av enhver god gave, vår inderlige takk for disse nådetimer og denne nådegave. — Takk, hjertelig takk sier vi også til Kristi stedfortreder, vår hellige far pave Johannes XXIII, for at han i faderlig omsorg og godhet og ut fra sitt overhyrdeembetes myndighet har utnevnt

---

produkt (hvis franske utgave de franske protestanter beskjemmet trakk tilbake etter å ha anstillet nærmere undersøkelser!) fikk den tvertom en varm anbefaling gjennom en kronikk i «Aftenposten» ved en fremtredende statskirke-geistlig...

Pastor Dolmer mener for Danmarks vedkommende at denne type litteratur bare kan fremme konversjonene til den katolske kirke, ved å fortelge den så grovt at opplyste og redelige mennesker reagerer desto sterkere. Og konversjonene i Danmark begynner å vekke en viss oppmerksomhet: I disse dager foreligger (på Sankt Ansgars Forlag) en bok som heter «Kirken kaldte mig hjem», der tre tidligere danske statskirkeprester klargjør hvorfor de ble katolikker. Siden 1945 er tre teologiske kandidater, femten teologiske studenter og fem prester gått over fra den danske folkekirke til den katolske kirke i Danmark. Det er beskjedne tall. Men de forteller endel.

Frater Candidus.

en hjelpebiskop til bispedømmet Osnabrück. Vår oppriktige takk gjelder også biskopen av Berlin, kardinal Döpfner, som har muliggjort vigselhandlingen her, og med sitt nærvær kastet glans over festlighetene. Takknemlighet fyller i denne stund biskopen av Osnabrück, for han vet at Kirken i dr. Bernhard Schröder får en hjelpebiskop som virkelig blir en Servus fidelis, en tro tjener. Glad takk fyller det katolske folks hjerter.»

Biskopen gikk videre inn på den dypeste årsak til gleden, idet han nærmere belyste biskopembetets oppgave:

«Kristus, Herren, er kommet for at menneskene skal ha liv og ha det i fullt monn. Det er også den dypeste mening med biskopens gjerning: som far for nådens liv i sin familie av troende å sørge for at nådens strøm gjennom sakramentene flyter videre fra slekt til slekt. Prestedømmets fylde, som biskopen har mottatt gjennom biskopvigselen, lar ham på en enestående måte få del i Herrens helliggjørende kraft. Ved hver sakramentutdeling er biskopen likesom nærværende i egenskap av far for de troende. Alltid når en prest døper et barn, blir det salvet med den hellige olje som biskopen har vigslet skjærtorsdag. Prestens kalk, enhver ny kirke, kirkeklokkene, alt blir vigslet og helliget for Herrens tjeneste med den av biskopen vigslede salve. Med olje fra skjærtorsdag salver presten de alvorlig syke i Herrens navn. For to sakramenters vedkommende er utdelingen forbeholdt biskopen alene, fermingen (normativt) prestevigselen.

Det har vært en stor sorg for meg at jeg ikke har kunnet oppfylle mine plikter og oppgaver hos dere i de senere år. Desto gladere er jeg over i dag å kunne gi dere en ny far i Kristus — slik kalte også pave Johannes XXIII ham i utnevnesdokumentet.

Et gammelt ord sier: Verden er en bro: gå over den, men bygg ikke ditt hus på den. Menneskene i våre dager

T. v. ordinator biskop dr. Wittler av Osnabrück. I midten biskopen av Berlin, kardinal Julius Döpfner, og helt t. h. mgr. Wittlers nyvigslede hjelpebiskop, dr. Bernhard Schröder.

NORGE OCH BALTIKUMS FREDLIGA
KRISTIANISERINGSFÖRSÖK 1171—1178

Stavangermunken Nicolaus som
Estlandsmissionär

Den 17 sept. 1171 (eller 1172) uppropar påve Alexander III alla kristna i Danmark och i Norge att med alla tillgängliga medel hjälpa till den, redan år 1165 utnämnde biskopen för Norra-Baltikum, Estland — Fulco vid hans mission i ytterst mödosamma och livsfarliga kristianiserandet av hedniska ester. Dessa voro framförallt krigiska och vilda estniska sjörövare i vikingalandskapen Revalia (Rääveli) och Harrien omkring nuvarande Tallinn (Reval).

Biskopen av Estland, Fulco, var en sydlänning, förmodligen fransman, samt icke någon stark och seg personlighet. Därför hade påven redan med ett tidigare brev från 9. sept. 1171 (eller 1172) delgett till ärkebiskopen av Trondheim samt till f.d. biskopen i Stavanger, Amund sin önskan att den genuin-estniska munken — «de gente illa oriundus» — Nicolaus av Stavanger, Norge, skall

---

lever i fare for å vente hele sin frelse ut fra denne jorden, å foretrekke det jordiske for det evige, eller som Kristus sier, å vinne verden, men ta skade på sin sjel. Biskopenes oppgave er det alltid på ny å slå bro over til Gud, å bevare de som er anbetrodd ham fra å synke ned i en utelukkende dennesidig verden, og føre dem fremover på veien mot det evige liv.

Pontifex, brobygger, er vigselbiskopen av Mecklenburg også på en annen måte. I hans våpen er i grunnen tre våpen broderlig forenet. To korslagte hyrdestaver, det gamle bispedømmet Schwerins våpen, og hjulet, bispedømmet Osnabrücks våpen. Det skal være et synlig uttrykk for at hjelpebiskopen betrakter det som sin oppgave å forene Mecklenburgs katolikker med deres biskop og de troende i hele bispedømmet, over grenselinjer og andre hindringer. Vi vil bygge en sterk kjærlighetens og bønnens bro. Vi hører sammen, derfor ber og ofrer vi for hverandre. Derfor holder vi fast ved troskapen mot vår tro og ved enheten med Pave og Biskop.

På den nye biskops våpen ses dessuten Niels Stensens, han som var den siste hjelpebiskop i Schwerin og døde der i 1686 — et verdensnavn som viteskapsmann og en helgenskikkelse som prest og biskop. Dette våpen er et flammende hjerte. Ta det som et bilde på den faderlige kjærlighet den nye hjelpebiskop omfatter dere med! Jeg vet at også dere møter ham med hengivelse og tillit. Over hjertet står korsets tegn. Det er ikke annerledes med en biskop enn med en familiefar. I likhet med denne har også biskopen i våre dager mange kors, sorger og bekymringer å bære. Hjelp den nye biskop med å bære Herrens Kors ved offerglade å samarbeide med ham og be for ham!

tilldelats åt Fulco som medhjälpare för hednamissionen i Estland. Munken Nicolaus skildrades i påvebrevet som «beskedlig», «religiös» och samtidigt «tapper» man.

På grund av ovannämnd påvebrev får man antaga att estfödde munken Nicolaus hade fått sin andliga utbildning icke i Trondheim utan i Stavanger i Norge. Här var enligt A. Bugge (Norges Historie, II, 2, s. 117) ännu under andra hälften på 1200-talet ett kloster beläget. Enligt dansk-estniska historikern Paul Johansen (Nordische Mission, Stockholm 1951, s. 93) skulle det här ha varit tal om Augustinerkonvent av S:t Laurentius i Utstein(?), till vilket hörde även Olauskyrka i själva staden Stavanger (Dipl.Norv., I, s. 63, II, 116, IV, 16).

På vilket sätt «oriundus» Nicolaus hade råkat komma över till Norge — angående detta kan man göra bara några förmodanden. Kanske följde han med Gotländska köpmän frivilligt på deras återfärd samt fortsatte västerut, eller han blev fördd till Sverige som fånge av sveavikingar samt flydde över till Norge. Men omöjligt är det icke att han följde med norrman på deras färd tillbaka till Norge via dåtida sedvanliga färdvägen över Sundsvall («S:t Olavs-hamn») — Jämtland — Trondheim, etc. I alla fall torde även denna episod bevisa norska senvikinga- och kristna tidens intresse för sjöfarten till och längs Baltikums nordkust. Ty underkuvade, resp. kristianiserade ester på dessa kusttrakter voro ytterst viktiga och den enda garantien för skandinaviska sjöfarten och handelsutbyte med såväl Stor-Novgorod (Gardariki) som med Finland.

Man förmodar att Stavangermunken Nicolaus träffade sin patron Fulco hos dennes beskyddare ärkebiskopen Eskil i Lund år 1172. Eskil blir tydligen av estniska munkens uppträdande och av hans fasthet att åtaga sig alla risker av ypperfarliga missionen så måtto imponerat att han icke bara nöjer sig att vara andliga «primus motor» för nämnd hedningamission, utan även påtar sig dess kostnader nästan helt.

Angående biskop Fulcos hednamission på estniska nordkusten finns det några spår i bevarade källor, och man förmodar att hela fredliga(?) aktionen med avbräck varade upp till år 1177 eller högst till 1178. Ty i sistnämnda år voro ester i full uppror, denna gång mot ryska skattepåläggare. Fulcos medhjälpare och den verkliga bärkraften för hela fredliga Estlandsmissionen 1172—1178, estniska Stavangermunken Nicolaus uppträder icke mer i bevarade källorna. Tydligen fann han rätt snart sin död genom sina egna landsmäns hand, kanske som präst för sjömanskyrkan av S:t Olav i Revals (Tallinns) hamn — som P. Johansen detta färmodar — eller på missionsfärder i landsbygder. Apropos: ingen krönikör fanns till hands för att notera och föreviga hans martyrdöd — såsom detta skedde med Theoderich, den andre biskopen av Estland år 1219 i slaget vid gammal-estniska skansen «Lindanise» (Tallinn). Å andra sidan omtalades i Olavslegenden om några estniska unga män, vilka hade medverkat vid landets kristianiserandet. En av dom kunde hava varit Stavangermunken Nicolaus.

Då en fredlig Estlandsmission icke var möjlig, förtog de kristna danskar och norrman på 1180-talet regelrätta vikingatåg till olika delar av Estland, så gjorde det danskarna år 1184. Syftet var: underkasta och kristna möjligen stora delar av fientliga landet och att därmed trygga skandinaviska sjöfarten och handelutbyte till Stor-Novgorod, Pleskau och till andra ryska fyrsterikerna. Detta syfte tjänade också norske kungasonen Eirik Sigurdssons (son av kong Sigurd Munn) härjningståg till

UTLANDET

VATIKANET

Rekviem for Pius XII i Petersdomen.

På den første årssdag for Pius XII's død ble det feiret en høytidelig pontifikal-rekviemmese i St. Petersdomen. Celebrant var kardinal Aloisi Masella. Pave Johannes XXIII meddelte absolusjonen ved katafalken. Alle i Roma tilstedeværende kardinaler og biskoper og medlemmene av det diplomatiske korps ved Vatikanet deltok i høytidelighetene.

Også i flere andre hovedsteder var det rekviemmesser. (KNA)

Paven har besøkt benediktinerne.

I slutten av september avla pave Johannes XXIII et besøk i benediktinerklosteret St. Anselmo på Aventinohøyden i Roma. Representanter for benediktinerklostre over hele verden var da samlet der til kongress for å velge ny primas.

Hjelp til Japan.

Lederen for Den internasjonale nødhjelp, mgr. Bayer, Roma, har bekjentgjort at pave Johannes XXIII oversendte 10 000 dollars til den apostoliske sendemann i Japan, med en gang underretningene kom om den siste taifun. Det ble også nevnt videre hjelpeaksjoner fra Kirken. (KNA)

BRASIL

Katedral i den nye hovedstad.

Grunnstenen til en hypermoderne katedral i Brasils vordende hovedstad, Brasilia, er velsignet av erkebiskop Fernando Gomes. Planene for katedralen er utarbeidet av arkitekt Oscar Niemeyer, som også har tegnet administrasjonsbygningene for hovedstaden. Den nye by er beregnet for en halv million innbyggere. I april 1960 skal setet for den brasilianske regjering flyttes fra Rio de Janeiro til den nye hovedstad som skal bygges opp fra grunnen, 1100 km. inne i landet.

CHINA

Ti års røde-China — ti års undertrykkelse.

I anledning av ti-års festlighetene i China for opprettelsen av det kommunistiske regime i landet, ble det i Vatikanets radio minnet om de undertrykkelser og forfølgelser som har vært føl-

gen. Kineserne er blitt tvunget til umenneskelige anstrengelse, og folkekommunene er intet annet enn livslangt tvangsarbeide. «Med de menneskelige og åndelige verdier ble også de religiøse verdier undertrykket», ble det sagt i kommentaren, «og de rødkinesiske førere har offisielt bekjentgjort at det ikke mer finnes noen religion i China.»

Vatikansenderen henviste dernest til de katolske presters skjebne i landet. De var enten fremdeles i fangenskap, som biskopen av Shanghai og den apostoliske administrator av Kanton, eller de var som biskopen av Synanhwa, døde under fengselsopphold.

Til slutt ble det i radioprogrammet sitert forskjellige pavelige budskap og encyklikaer som alle var fylt av sorg over Kirkens skjebne i China og de av kommunistene påtvungne urettmessige biskopvigsler. «I disse dager, da det kommunistiske China feirer ti-års dagen for sin opprettelse, ville det være ønskelig at det ved siden av de mektige anstrengelser som gjøres for landets industrimessige oppbygging, fremtidig også ble vist aktelse for de personlige, åndelige og religiøse verdier.» Først dette ville bli til lykke for kineserne og tjene verdensfreden. (KNA)

FRANKRIKE

To flyvemaskiner for de spedalske.

Hvis Krustsjov og Eisenhower ga avkall på et bombefly hver, kunne alle de femten millioner spedalske i verden bli pleiet og mesteparten bli helbredet. Med denne bønn om å overlate ham midler som svarer til to bombeflys kostende, henvendte den kjente franske lege, Raoul Follerau, seg i et personlig brev til Sovjets statsminister og De forente staters president. Ingen ville savne disse to maskiner, skrev den kjente leprabekjemper, men femten millioner mennesker ville bli hjulpet, «mennesker som ikke er i stand til å applaudere, som ikke kan reise seg i protest, som er angrepet av en sykdom som verdens helseorganisasjon har erklært for lite smittsom og absolutt helbredelig. Og ikke bare de spedalske ville glede seg. Det ville også være en liten begynnelse på nedrustningen.»

Kardinal Feltin hos de Gaulle.

I begynnelsen av oktober ga president de Gaulle en lunsj til ære for erkebiskopen av Paris, kardinal Feltin. Også andre kjente personligheter var innbudt. Kardinalen har i den senere tid vært midtpunkt for offentlige diskusjoner i Frankrike på grunn av sin positive holdning til arbeiderprestene.

I begynnelsen av november vil kardinal Feltin reise til Roma i spissen for en pilgrimsferd i anledning av årssdagen

for pave Johannes XXIII's kroning. 4. november vil han bli mottatt i audiens av Paven. (KNA)

ISRAEL

Biskop etter latinsk ritus.

En fransiskanerpater, Pierò Giorgio Chiappero, er av pave Johannes XXIII blitt utnevnt til titulærbiskop av Cibyra, som hjelpebiskop for den latinske patriark av Jerusalem. Han blir den første latinske biskop i staten Israel. Utnevnelsen har vært førstesidestoff i de israelske aviser, og en talsmann for utenriksdepartementet har beskrevet den som «uttrykk for en voksende interesse for Israel fra Den romersk-katolske kirkes side».

Den latinske patriark bor i Jerusalems

En kjærkommen
gave:

VIEWANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Walligani

STORTINGSGET. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

Estlands västkust (Wiek) år 1186. Enligt norska källor «drog Eirik med fem skib paa korstog och herjetog till Estland och var rimeligvis borte i flere aar, og kom tilbake mel elleve skib». Tydligen på grund av detta lyckade härjningståg fick Eirik år 1188 «jarlsnavn».

Men Estland var långt ifrån underkuvat och kristianiserat. Såsom reaktion från estniska kunde man betrakta estniska plundringarna på Öland, på Listers kust och till sist år 1187 sveahamnen Sigtunas erövring och brandskatning — ett ostfolkets företag på esternas och kurerens initiativ.

PROGRAMENDRING I KATOLSK FORUM

Nationalteatret opplyser at H. C. Branner's drama, Thermopylene, som skulle oppsettes i høst, av forskjellige årsaker må utsettes til over nyttår.

Av hensyn til de mange som ønsker å høre Katolsk Forum's foredrag om dramaet i tilknytning til oppsettingen, er også foredraget om Thermopylene utsatt til våremestret. Pater Rieber-Mohn taler i stedet for tirsdag forstk. om:

«Kirken og teatrets mysterium.»

(Se annonsen forøvrig s. 315.)

gamle bydel, på jordans territorium, og det gjør også hans andre hjelpebiskop. Men den nye hjelpebiskop vil sannsynligvis bo i den nye bydel. Hittil har den eneste katolske biskop som har hatt bolig og jurisdiksjon i Israel vært biskopen av St. Johannes av Acre, mgr. Hakim, som bor i Haifa og følger den *melkitiske* ritus. Han er biskop for omkring 18 000 arabisk-melkitere, som fremdeles bor i Galilea. Det antas å være over 5000 katolikker etter den latinske ritus i Israel, og det er dem den nye biskop skal være overhyrde for.

ITALIA

Kardinal Lercaro om katolisismen i Amerika.

Den kjente erkebiskop av Bologna, kardinal Lercaro, har vært to uker i De forente stater, hvor han har holdt foredrag om eukaristien og det sosiale liv på en nasjonalliturgisk kongress. Etter tilbakekomsten til Italia har han uttalt seg om Kirkens liv og virksomhet i Statene, og bl. a. sagt at den amerikanske katolisismens forbausende vitalitet etter hans mening skyldes de kristne skoler, som følger elevene fra barndommen og helt til den faglige modenhet.

I hver menighet er det en folkeskole. Også høyere undervisning, endog på det tekniske område, organiseres fra bispedømmene. Det er de amerikanske katolikker som finansierer alle disse skoler ved søndagskollektur o.l. De katolske skoler er meget ettertraktet, da foreldrene holder på en kristen oppdragelse for sine barn. Dessuten er det ikke mindre enn 19 katolske universiteter i De forente stater.

Kardinal Lercaro avsluttet med å si at det i Amerika er en mektig skoleorganisasjon som også i det offentlige liv nyter den største anseelse, og som etter hans mening representerer det mest interessante element i den amerikanske katolisisme.

JUGOSLAVIA

Kardinal Stepinac har hatt besøk av berømt kunstner.

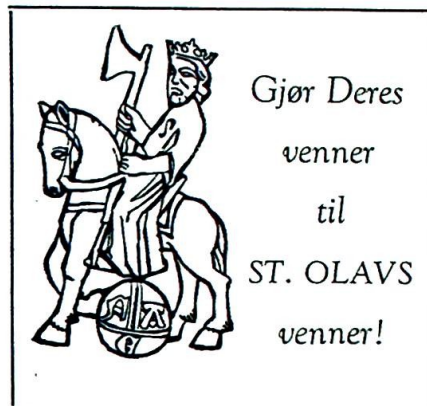
Ivan Mestrovic, en kroatisk billedhugger, bosatt i De forente stater og verdensberømt for sine skjønnere verk, fikk under et besøk i sitt hjemland nylig, tilfelle til å besøke kardinal Steniac i Krasic. Samtalen mellom dem varte i fem timer.

Det er første gang kardinalen har kunnet samtale med en besøkende uten at en representant for politiet har vært til stede.

Ifølge bladet «Irish Press», er det marskalk Tito som selv skal ha gitt Mestrovic tillatelse til dette besøk. Det ble lovet ham at det ikke skulle bli noen restriksjoner i forbindelse med hans og hans hustrus besøk i hjemlandet.

Den jugoslaviske presse og kringkasting har ikke nevnt møtet med kardinal Stepinac, men derimot besøk som Mestrovic avla hos politiske personligheter i Zagreb.

Sjefen for det kroatiske kommunistparti, Bakaric, skal — ifølge det amerikanske nyhetsbyrå A.P. — ha latt forstå at kardinal Stepinac kan få utøve sin gjerning igjen «etter å ha sonet sin dom». Men det vil ikke i noe tilfelle bli tålt at kardinalen begår «nye lovovertridelser»; han skal også fritt kunne få for-

late landet. Kardinalen har hittil ikke benyttet seg av disse forslag fra regimet.

Etter de siste meldinger er kardinalens helse nå meget bedre.

Marskalk Titos forestående reise til De forente stater kan antagelig settes i forbindelse med den angivelige nye holdning i offisielle kretser i Jugoslavia.

MALTA

1900 år siden St. Paul's forlis.

Erkebiskop av Malta, mgr. Gonzi, har vært i Roma i anledning av forberedelse til de høytidelige manifestasjoner som skal finne sted på oya i 1960. Det blir da 1900 år siden St. Paul strandet på Maltas bredder og befolkningen ble kristnet.

Erkebiskopen fortalte om Kirkens stilting på Malta i dag, og understreket at høytidelighetene neste år vil få en utpregnet religiøs karakter.

POLEN

Studenter på rundreise i Vest-Europa.

En gruppe polske studenter har besøkt vesteuropeiske land i august og september, og deltatt i forskjellige katolske organisasjoners sammenkomster. Reisen gikk gjennom Østerrike, Frankrike, Luxembourg, Tyskland og derfra tilbake til Polen.

I Sveits ble de polske studenter møtt av generalsekretariatet for Pax Romana i Freiburg. Tidligere har delegerte studenter i Pax Romana-organisasjonen fra Tyskland, Frankrike, England, India og Vest-Afrika foretatt en rundreise i Polen.

PORTUGAL

Presidentparet besøker Fatima-helligdommen.

Den portugisiske president, admiral Americo Tomas med frue, kom på et uventet besøk til Fatima-helligdommen om ettermiddagen 28. juli, etter en lunsj til ære for keiseren av Etiopia i Leiria-slottet. Det fremstående selskap ble ledsaget til Fatima av biskopen av Leiria, monsignore Joao Pereira Venancio, guvernøren og Leirias borgermester.

Da de kom til Fatima, gikk de alle til Kapellet Vår Frue av Fatima, der de dvelte i bønn et kvarters tid, hvorefter de besøkte basilikaen og hospitalet, som nylig var blitt ombygget. Særlig var gjestene interessert i alt vedrørende helligdommen, viet til Portugals beskytterinne, Vår Frue av Fatima.

VINTERSKOLEN 1959-60

Unge Norske Katolikers Forbund har alt sendt ut et fiks lite program om seniorskole og juniorskole denne høst og vinter.

De unge er ikke skvetne av seg når det gjelder «voksne» emner, politikk og ekteskap skal de drøfte, og foredrag i Katolsk Forum har de også flettet inn i skolens program. Samtidig bidrar nok week-end turer og andre møter til at det hele blir forfriskende også på det fysiske plan. Og her trykker vi innmeldingsskjemaet, så er det bare å klippe det ut og sende det inn snarest til UNGE NORSKE KATOLIKKERS FORBUND, skoleledelsen, Øvre Foss 8 F. Oslo.

INNMELDINGSSKJEMA

JUNIORVINTERSKOLEN

SENIORVINTERSKOLEN

Sett X ved den skolen du søker på.
Utfyll skjemaet tydelig, sett et 25-øres frimerke på konvolutten.

Navn _____

Adresse _____

Født _____

Menighet _____

(Konvertert år) _____

Gift/ugift _____

Yrke _____

DELTAATT VED TIDLIGERE SKOLER

TILLITSHVERV I UNGDOMSARBEIDET

Norsk s.skole år _____

Nordisk s.skole år _____

Vinterskole år _____

Juniorleir år _____

ANBEFALES

_____
Søkerens underskrift

_____
Sogneprest eller ungdomslag

ROMANIA

Romersk biskop død i interneringsanstalt.

Mgr. Balan, biskop etter den bysantinske ritus, er død 80 år gammel. Overhyrden ble forvist fra sitt bispedømme som følge av det romanske statsdekret av 1. desember 1948, da hele Den katolske kirkes ytre organisasjon i Romania ble sprengt. Til slutt måtte han oppholde seg som fange i et ortodoks kloster. (KNA)

SVEITS

Negerbiskop vigslet sveitsiske teologer.

En negerbiskop fra Afrika, biskopen av Dar-es Sallaam, Elias Mchonde, har meddelt prestevigselen til 24 teologer ved det sveitsiske misjonsseminar i Schönneck.

De nyvigslede teologer skal senere virke som misjonærer i Afrika, Asia og Amerika. I den katolske verdenskirke spiller ikke hudfargen noen rolle, og for tiden er der omkring tretti fargede biskoper.

Mer handling — færre ord.

Mer hjelp til flyktningene er bedre enn å kritisere tyrannene, sa den oversjøiske direktør for de amerikanske biskopers verdensomspennende hjelpetjeneste, James J. Norris, da han nylig talte til representanter for 70 internasjonale hjelpeorganisasjoner i Genève. Alle disse hjelpeorganisasjonene har forpliktet seg til å støtte den internasjonale komité for verdensflyktningeåret. (KNA)

VEST-TYSKLAND

Privatskolene skal få utvikle seg fritt.

Den bayerske kulturminister, prof. dr. Maunz, utalte nylig følgende: Friest mulige former for det offentlige og ikke-offentlige skolevesen er hensikten med loven om undervisning og oppdragelse. Ministeren talte til den kulturpolitiske komité i den bayerske landdag. I en debatt om det av den bayerske regjering fremlagte lovutkast, sa professor Maunz videre at loven også skal fjerne hindringer som i dag fremdeles står i veien for en fri utvikling for privatskolene, etter at grunnloven spesielt har sikret deres selvstendighet.

100 000 DM. til ofrene for taifunen.

De tyske katolske biskoper har av det pengebeløp som inntok ved fasteaksjonen i år stilt 100 000 DM. (ca. 171 000 kr.) til disposisjon for de hjemsoekte i Japan som følge av taifunen. Beløpet er oversendt erkebiskopen av Tokio, som sammen med øvrige biskoper i Japan vil fordele midlene.

I et telegram har erkebiskopen, mgr. Doi, takket de tyske biskoper og øvrige

katolikker for hjelpen til de katastroferammede. (KNA)

VIETNAM

Fortvilet for flyktningene.

Den apostoliske vikar for Phat-Diem og leder for den katolske hjelpetjeneste i Vietnam, biskop Lee Huu-Tu, har under et opphold i Genève uttalt seg om flyktningene i Vietnam. Biskop Lee Huu-Tu er forøvrig selv flyktning.

For tiden er det 900 000 flyktninger der som lever under de mest beklagelsesverdige hygieniske forhold. Der finnes bare ett sykehus med 60 senger, mens det trenges mange flere. Også undervisningen er høyst mangelfull.

Biskop Lee Huu-Tu foretar en rundreise i Europa for å gjøre europeiske katolikker oppmerksom på problemene i Vietnam.

ØSTERRIKE

Ungdomskriminalitet symptom på nødtilstand.

Ungdomskriminaliteten er bare et symptom på den alminnelige sjelelige

ARENDALE

THS. LØVOLD

Grunl. 1886 — Tlf. 1173, 1495

Maling - Tau - Duk - Koster og børster

Skibsrekvisita - Malerverer

Engros og en detalj

Arendal Trikotasje- forretning	JOACHIM LARSEN Spesialforretning i utstyrsvarer Tlf. 1081 — Etablert 1872	ARENDALE MEIERI
ARENDALE RAMMEFABRIKK Kunsthandel Tapetlager	SHELL — ARENDAL Tlf. kontor 2013 Anleggstlf. 1848	OLAV SLAATTENE Gartner Tlf. 1958 Havstad, Arendal
Lunde & Co. Dodge - Folkevogn - Deler og rekvisita Tlf. 2860 — 3800	B. MØRLANDS EFTF. Tlf. 2802 Skotøy og ortopediske innlegg Tilpassing gratis	ARENDALE FARVEHANDEL Tlf. 2050 Engros - En detalj
ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 1756 — Arendal — Tlf 1756	BRØDRENE PETERSEN Skomakerforretning Arendal	PEDERSEN & CO. Fiskebryggen Arendal
M. A. STIANSEN Herreekviperer - Gufftekonfeksjon	BYGGMESTER HANS NILSEN Nesset 362 Arendal	HJELM EMANUELSEN A/S Møbelforretning Langbryggen Arendal

nødstilstand som råder i alle kultursta-
ter, erklærte politiviseforman, dr. Hein-
rich Hüttl, nylig til katolske ungdoms-
ledere i Wien. I Europa og i Nord-Ame-
rika er der inntrådt en sjeelig forflat-
ning, en sjelens undergang, som psyki-
aterne kaller det. Barna blir budt en
overflod av materiell velstand, men den
sjeelige tilknytning til familien blir for-
sømt.

Det sentrale problem ved ungdoms-
kriminaliteten er å få den unge lovover-
treder gjeninnført i samfunnet. I den
moderne strafferett får denne tilbake-
føring stadig større betydning. Og fordi

flertallet av ungdomsforbrytelsene, blir
begått uten overlegg, som en følge av
manglende åndelig modenhet, kan be-
handling på en anstalt få den største

betydning. Et slikt opphold vil, med bi-
stand fra psykologer, leger og prester,
kunne gjøre den unge forbryter til et
ansvarsbevisst menneske.

KRISTIANSAND S.

G. M. Haugland

BOKHANDEL PAPIRHANDEL
Kontormaskiner — Fyllepennservice
Tlf. 22 108 — 24 109

Knut Lie &
Byens Stabbur
TELEFON 2234 KRISTIANSAND S.
VIS Å VIS NORGES BANK

FETEVARERFORRETNING

— Salater —

En gros og en detalj

FORRETNINGEN FOR

TAPET OG KUNST

ARTIKLER

Kristiansand S.

Kongensgt. vis å vis St. Josephs hospital

Telefon 3930

S. Hennig-Olsen

Etablert 1924

KRISTIANSAND S

Sjokolade - Frukt - Tobakker

Iskremfabrikk

Tlf. 22685 - Kristiansand S.

SIGURD SØRENSEN

Begravelsesbyrå

Holbergsgt. 15 — Tlf. 22 153 — 25 717

Egen likbil for transport

C. P. WINTERSBORG
Spesialforretning i
AMATØRFOTO og BRILLEOPTIK

Sparebankgården — Tlf. 22 016

W. Nørgaard Jensen

FRUKT- OG GRØNNSAKFORRETNING

KRISTIAN FRIVOLD

Kjøtt & Pølsevarer

Tlf. 22 175 — Kristiansand S.

A. KRUSE SMITH

Entreprenørforretning

KRISTIANSAND S

ALT I BLOMSTER
Dana Blomsterforretning

Dr.gt. 53 — Tlf. 21 192

Bygningsartikler — Jern & Stål m. m.

Tlf. 24 452

Hotell METROPOLE

Besøk vår rosenhave

TOR RUUD
Aut. Rørleggerforretning

Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.

GUNDER STRØMME
Kolonialforretning

Forsøk vår gode kaffe

Tlf. 22 755 — Kristiansand S.

Spesialforretning i KAFFE
Daglig nybrent — Egen blanding

O.M. Dranges Efft.

Markens gt. 39 - Tlf. 21 182

BOKHANDELEN
i Sparebankbygningen Kristiansand S.

OSLO

<p>OBS!</p> <p>Ved adresseforandringer, vennlige oppgi også den tidligere adresse!</p>	<p><i>All slags forsikring</i></p> <p>ANTH. B NILSEN & CO'S ASSURANCEBUREAU A/S</p> <p>Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.</p>
---	--

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

**BENYTT
DEM AV
VÅRE
ANNONSØRER**

N. JOHANSEN
Bakeri & Konditori

Valkyriegt. 1 - Oslo

Joh. Weydahl A/s

Oslo - Centralb. 68 18 07

**KAFFE
og
HERMETIKK
en gros**

A/s Norsk Medicinsk Varehus
Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

Hva koster en ulykkesforsikring?
Spør oss, vi hjelper Dem med
alle opplysninger

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
OSLO

WISBECH
ANTIFORSKAL

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

**A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK**

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**